

21 februari 2018

RAPPORT VAN DE OMBUDSCOMMISSIE

HOEKSCHE WAARD

Geanonimiseerd

21 februari 2018

Bestuursorgaan: Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (hierna: SVHW) te Klaaswaal

Dossiernummer: 2017.1

Verzoekschrift (hierna te noemen: klacht)

Mevrouw A., (*adres*), heeft bij e-mail van 25 augustus 2017 een klacht ingediend bij de Ombudscommissie Hoeksche Waard (hierna: Ombudscommissie).

De klacht heeft betrekking op de afwijzing van het SVHW op het verzoek om kwijtschelding te verlenen van de aanslag waterschapsbelastingen 2017. De reden voor de afwijzing is dat het saldo op haar bankrekening voldoende is om de aanslag te kunnen betalen. Mevrouw A. is van mening dat een door haar verkregen schadevergoeding voor toekomstige medische kosten onterecht als vermogen is aangemerkt. Zij wijst in dit verband op het feit dat door de gemeente Rotterdam bij de afvalstoffenheffing wel rekening wordt gehouden met het feit er sprake is van bijzonder vermogen (schadevergoeding).

Kenbaarheidvereiste

Alvorens een klacht door de Ombudscommissie in behandeling kan worden genomen dient deze eerst kenbaar te zijn gemaakt aan het betrokken bestuursorgaan conform het bepaalde in artikel 9:20 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Deze bepaling is niet van toepassing, indien dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd van de klager.

Mevrouw A. heeft bij e-mail van 7 juni 2017 een beroepschrift ingediend bij het SVHW. Door de indiening van het beroepschrift is voldaan aan het vereiste van artikel 9:20 Awb.

Bevindingen

ACHTERGROND VAN DE KLACHT

Verzoek om kwijtschelding

Mevrouw A. diende bij brief d.d. 21 april 2017 bij het SVHW een verzoek om kwijtschelding in van de aanslag waterschapsbelastingen 2017.

Kwijtscheldingsbeleid SVHW

Een verzoek om kwijtschelding wordt behandeld conform de richtlijnen van het Ministerie van Financiën, zoals vermeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Beslissing SVHW op verzoek om kwijtschelding

Op het verzoek om kwijtschelding is bij brief van het SVHW d.d. 24 mei 2017 afwijzend beslist.

Beslissing op beroepschrift tegen de uitspraak op verzoek om kwijtschelding

Tegen de uitspraak op het verzoek om kwijtschelding heeft mevrouw A. bij e-mail van 7 juni 2017 een beroepschrift ingediend bij het SVHW.

Bij beschikking van 26 juli 2017 heeft het SVHW het beroepschrift tegen de uitspraak op het verzoek om kwijtschelding van de aanslag waterschapsbelastingen 2017, ongegrond verklaard.

In deze beschikking meldt het SVHW dat het verzoek om kwijtschelding behandeld is conform de richtlijnen van het Ministerie van Financiën, zoals vermeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Het SVHW vermeldt in de toelichting op de beschikking dat bij de beoordeling van een verzoek om kwijtschelding niet alleen wordt bezien of er betalingscapaciteit aanwezig is, maar ook of er sprake is van vermogen. Bij een positief vermogen wordt geen kwijtschelding verleend. Voorts wordt in de beschikking toegelicht dat een tegoed op een bankrekening wordt gezien als vermogen. Dit tegoed mag nog worden verminderd met het vrijgesteld vermogen. Dit vrijgesteld vermogen bestaat uit: het normbedrag, één maand subsidiabele huur (minus eigen bijdrage € 206,48) en één maand premie zorgverzekering (minus eigen bijdrage € 39,00).

Bij de beoordeling van het verzoek om kwijtschelding werd een berekening gemaakt aan de hand van de door mevrouw A. verstrekte gegevens zoals die zijn op het moment van indienen (21 april 2017).

De berekening van het vermogen van mevrouw A. is als volgt:

- Saldo bankrekening(en)	€ 15.173,68
- Normbedrag (alleenstaande, jonger dan de pensioenleeftijd)	€ 982,79
- Huur (€ 524,00 -/- bijdrage € 206,48)	€ 317,52
- Premie zorgverzekering (152,03 -/- zorgnormbedrag € 39,00)	€ 113,03 +
“Vrijgesteld vermogen”	€ 1.413,34-
“Vermogen”	€13.760,34

Het vermogen van € 13.760,34 staat kwijtschelding in de weg.

Verder vermeldt het SVHW in de beschikking dat volgens de richtlijnen geen rekening mag worden gehouden met het feit dat het (bank)saldo voor bepaalde doeleinden was of is gereserveerd. Een saldo verkregen door uitbetaling inzake schadevergoeding is voor kwijtschelding niet uitgezonderd. Tot slot merkt het SVHW op dat wanneer in een voorgaand jaar wel kwijtschelding werd toegekend, onder dezelfde omstandigheden, deze kwijtschelding onterecht is toegewezen. Op die voorgaande jaren zal het SVHW niet terugkomen.

TOELICHTING STANDPUNTEN

Volgens artikel 9:30, lid 1, Awb stelt de Ombudscommissie het bestuursorgaan en de verzoeker in de gelegenheid hun standpunt toe te lichten. Voorts bepaalt lid 2 van dit artikel dat de Ombudscommissie beslist of de toelichting schriftelijk of mondeling en al dan niet in elkaars tegenwoordigheid wordt gegeven.

De Ombudscommissie heeft in haar vergadering van 29 november 2017 besloten om af te zien van het houden van een hoorzitting omdat zij op dit moment over voldoende informatie beschikt.

De Ombudscommissie overweegt daartoe dat het houden van een hoorzitting zoals de spelregels voorschrijven, niet wezenlijk zal leiden tot nieuwe inzichten en standpunten van partijen en de Ombudscommissie. De commissie ziet daarom af van het houden van een zitting om procedurele redenen. Geen van de partijen is gediend met een pro-formazitting. Na het opstellen van de bevindingen (artikel 9:35 Awb) worden zowel mevrouw A. als het SVHW alsnog in de gelegenheid gesteld hun standpunten schriftelijk toe te lichten. Mede afhankelijk van die reacties beziet de Ombudscommissie of haar bevindingen aanpassing behoeven.

Beschrijving klacht en bevoegdheid Ombudscommissie

De Ombudscommissie stelt vast dat de klacht van mevrouw A. betrekking heeft op de afwijzing van het SVHW op het verzoek om kwijtschelding te verlenen van de aanslag waterschapsbelastingen 2017.

De reden voor de afwijzing is dat het saldo op haar bankrekening voldoende is om de aanslag te kunnen betalen. Mevrouw A. is van mening dat een door haar verkregen schadevergoeding onterecht als vermogen is aangemerkt en wijst daarbij op het feit dat de gemeente Rotterdam wel kwijtschelding verleent.

Gelet op Hoofdstuk 9, Titel 9.2, afdeling 9.2.2 Awb acht de Ombudscommissie zich in zoverre bevoegd de klacht in behandeling te nemen.

Overwegingen

Naar aanleiding van het dossier is de Ombudscommissie tot de volgende conclusie gekomen.

Algemeen

Overheden moeten bij de uitvoering van hun taken op een behoorlijke manier omgaan met burgers en hun belangen. Dit betekent dat de overheid de burger serieus neemt en met respect behandelt. Daarbij is het natuurlijk ook van belang dat de burger zich constructief opstelt. De behoorlijkheidsnormen die de Nationale ombudsman heeft opgesteld en door de Ombudscommissie worden onderschreven en toegepast, helpen overheden goed om te gaan met burgers en hun belangen.

De essentie van behoorlijk overheidsoptreden kan worden samengevat in vier kernwaarden:

- a. Open en duidelijk
- b. Respectvol
- c. Betrokken en oplossingsgericht en
- d. Eerlijk en betrouwbaar.

Overwegingen ten aanzien van redelijkheid

Van de **kernwaarde Eerlijk en betrouwbaar** maakt redelijkheid deel uit. De overheid weegt de verschillende belangen tegen elkaar af voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn.

De overheid verzamelt bij haar handelen de relevante feiten en kijkt naar alle omstandigheden. De verzamelde gegevens worden betrokken bij de belangen die op een zorgvuldige wijze tegen elkaar worden afgewogen.

Bij brief van 21 april 2017 heeft mevrouw A. een verzoek om kwijtschelding ingediend voor de volgende vordering:

- Waterschapsbelastingen 2017, groot € 165,50.

Op dit verzoek is door het SVHW bij brief van 24 mei 2017 afwijzend beschikt.

Tegen deze afwijzende beschikking heeft mevrouw A. bij e-mail van 7 juni 2017 een beroepschrift ingediend.

Bij beschikking van 26 juli 2017 heeft het SVHW aan mevrouw A. meegedeeld dat het beroepschrift tegen de uitspraak op het verzoek om kwijtschelding van de aanslag waterschapsbelastingen 2017, ongegrond is verklaard.

Als reden van ongegrondverklaring voert het SVHW aan dat een tegoed op een bankrekening wordt gezien als vermogen.

Het vermogen van € 13.760,34 staat kwijtschelding in de weg. Voorts stelt het SVHW dat met het feit dat dit saldo voor bepaalde doeleinden was of is gereserveerd, volgens de richtlijnen van het Ministerie van Financiën (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990) geen rekening mag worden gehouden.

In haar klacht aan het adres van de Ombudscommissie stelt mevrouw A. dat het oorspronkelijk ontvangen bedrag aan schadevergoeding, groot € 38.000,00, puur bestemd is voor medische zorg voor de komende jaren.

Naar aanleiding van de ingediende klacht heeft de Ombudscommissie bij brief van 20 september 2017 nadere informatie gevraagd aan het SVHW. In die brief wordt met name verwezen naar eerdere rapporten van de Nationale ombudsman over het al dan niet aanmerken van een verkregen schadevergoeding als vermogen in het kader van een verzoek om kwijtschelding van belastingen.

Uit deze rapporten blijkt dat bezien moet worden of het redelijk is dat een ontvangen schadevergoeding aangewend moet worden voor dagelijkse verplichtingen, zoals het betalen van belastingen. De rapporten geven handvatten voor de beoordeling daarvan.

Het is de commissie uit de ontvangen informatie gebleken dat een redelijkheidstoets niet is uitgevoerd.

In reactie op de brief van de Ombudscommissie merkt het SVHW bij brief van 2 november 2017 onder meer het volgende op.

“In artikel 12 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet staat wat als vermogen dient te worden aangemerkt bij de beoordeling van een verzoek om kwijtschelding. Ook staan in dit artikel expliciet de bezittingen vermeld welke niet aan het vermogen hoeven te worden toegerekend.

Een schadevergoeding in welke vorm dan ook is niet uitgezonderd. SVHW houdt zich bij de beoordeling van een verzoek aan de Uitvoeringsregeling.

Er heeft bij de beoordeling van het verzoek om kwijtschelding geen redelijkheidstoets plaatsgevonden.

Een redelijkheidstoets kan in de praktijk ook leiden tot rechtsongelijkheid, want hoe redelijk is het om bij voorbeeld een aanwezig vermogen voor het kunnen voldoen van uitvaartkosten of als aanvulling op een enkele AOW-uitkering dan wel te betrekken in de beoordeling.”

De Ombudscommissie overweegt dat de Nationale ombudsman in zijn rapporten van 2014/190 (Purmerend) en 2013/093 (Hefpunt Groningen) uitspreekt dat het redelijkheidsvereiste met zich mee brengt dat een overheidsinstantie, in het kader van een verzoek om kwijtschelding, de bepalingen van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 naar de geest toepast, indien een letterlijke toepassing tot een onredelijke en onbedoelde uitkomst leidt.

Onder omstandigheden kan dat met zich meebrengen dat de overheidsinstantie een bedrag dat is uitgekeerd als schadevergoeding niet meerekent als vermogen. Er is immers een spanningsveld tussen de toepasselijke regelgeving en het feit dat de toegekende vergoeding is bedoeld om aan te wenden in verband met schade en/of letsel en niet om dagelijkse verplichtingen, zoals het betalen van lokale heffingen, te kunnen voldoen.

De Nationale ombudsman voegt daaraan toe dat de gevallen waarin een vermogensbestanddeel alsnog buiten de vermogenstoets moet blijven, beperkt dienen te blijven tot uitzonderlijke gevallen.

In zijn rapport van 2014/025 (Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland te Leiden) merkt de Nationale ombudsman op dat de Invorderingswet de mogelijkheid biedt om in schrijnende gevallen kwijtschelding toe te passen.

21 februari 2018

De drie genoemde rapporten heeft de Ombudscommissie bij brief d.d. 20 september 2017 ter kennis gebracht van het SVHW.

De Ombudscommissie overweegt voorts dat mevrouw A. heeft aangegeven dat het ontvangen bedrag aan schadevergoeding puur bestemd is voor medische zorg voor de komende jaren.

De behoorlijkheidsnorm van redelijkheid vereist dat de overheid bij haar handelen de relevante feiten verzamelt en naar *alle* omstandigheden kijkt.

Het SVHW heeft echter niet onderzocht of hier sprake is van een uitzonderlijk dan wel schrijnend geval.

De vraag of in dit geval een letterlijke toepassing van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 tot een onredelijke en onbedoelde uitkomst leidt, heeft het SVHW bij de beslissing op het verzoek om kwijschelding bijgevolg niet beantwoord.

Toezending bevindingen Ombudscommissie aan bestuursorgaan en verzoeker

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 9:35 Awb heeft de Ombudscommissie, alvorens het onderzoek te beëindigen, haar bevindingen, verwoord in dit rapport, bij brief van 5 januari 2018 schriftelijk meegedeeld aan het betrokken bestuursorgaan en de verzoeker (mevrouw A.). De Ombudscommissie heeft partijen de gelegenheid gegeven zich te uiten over de bevindingen en hun standpunten toe te lichten.

Van deze gelegenheid hebben partijen geen gebruik gemaakt.

Eindoordeel

De essentie van behoorlijk overheidsoptreden kan worden samengevat in vier kernwaarden:

- a. Open en duidelijk***
- b. Respectvol***
- c. Betrokken en oplossingsgericht en***
- d. Eerlijk en betrouwbaar.***

De Ombudscommissie heeft de handelingen waartegen de klacht zich richt getoetst aan deze kernwaarden. De Ombudscommissie is, gelet op deze toetsing en bovenstaande overwegingen, van oordeel dat het SVHW ten aanzien van de afweging van de verschillende belangen, de behoorlijkheidsnorm van redelijkheid heeft geschonden.

Wij bevelen het dagelijks bestuur aan het verzoek om kwijschelding te heroverwegen en daarbij inhoudelijk te motiveren of er sprake is van een uitzonderlijk dan wel schrijnend geval.

***De Ombudscommissie Hoeksche Waard,
De voorzitter,***

Mr. B. Huizenaar